

GEN. 56 Terra de
fang

REVISTA DE MARRATXÍ

LES SIURELLERES
ARTESANES DE 2024

Las siurelleras
artesananas de 2024

MARC ESTADES
LA VOLUNTAT DE
RECUPERACIÓ

Marc Estades
La voluntad de
recuperación

SERVEIS PÚBLICS
MARRATXÍ 21

Servicios públicos
Marratxí 21

GEN J
NADAL JOVE

Gen J
Nadal Jove

PAM A PAM
SA CABANETA

Pam a Pam
Sa Cabaneta

Dimarts i divendres
de 8 a 9h

A la fresca

Magazine d'actualitat,
cultura i esports

92.9 FM | Ràdio Marratxí

Ajuntament
de Marratxí

4

Ressò

Comerç / Policia / Societat / Cultura
Comercio / Policía / Sociedad / Cultura

14

Cultura

» Les siurelles, artesanes de 2024
Las siurelleras, artesanas de 2024
» Recomanacions
Recomendaciones

22

Mirades

» Marc Estades

28

Gen J

Nadal Jove

30

Pam a Pam
Sa Cabaneta

32

Serveis públics

» Marratxí 21
» Elvira García i/y Manuel
V. Martínez

Redacció

Redacción

Alejandra Cañellas
Ana Serra

Maquetació i disseny gràfic

Maquetación y diseño gráfico

Paula Tomàs

Fotografia

Fotografía

Joan Arbós

Edició i producció

Edición y producción

Deacorde
C/ Gran Via Asima, 2, 10
07009 Palma, Illes Balears
Spain
T +34 971781042
T +34 668861972
info@deacorde.com

Impressió

Impresión

Imprenta Bristol S. L.

Coordinació

Coordinación

Ajuntament de Marratxí
C/ Olesa 66, Sa Cabaneta

COMERÇ

Balanç positiu de la campanya de Nadal de l'Ajuntament per incentivar el comerç local

Es tracta d'una campanya de publicitat creuada, en la qual els comerços participants fan promoció els uns dels altres amb cartells físics i en xarxes socials

Un total de 43 establiments de Sa Cabana, Es Pont d'Inca, Pòrtol, Sa Cabaneta, Es Pla de na Tesa i Es Figueral han posat la seva imatge per incentivar el comerç en la campanya creuada de Nadal.

La proposta inclou una sèrie de cartells, distribuïts als comerços, amb la imatge de les persones que fan feina darrere l'aparador i que s'han posat davant la càmera. A cada establiment es fa publicitat d'un altre comerç, de manera que augmenta el coneixement d'altres locals. La idea és incentivar que la persona que, per exemple, compri en un comerç de Pòrtol també ho faci en un altre establiment de la localitat.

Els comerciants han valorat positivament aquesta experiència pilot i molts hi tornaran a participar, ja que la campanya es farà durant tot l'any 2024.

Na Marga, de la floristeria Es Pont d'Inca, té el cartell de Hair Level, perruqueria d'aquesta mateixa zona. En Sergio, a la seva perruqueria de Sant Marçal, hi té la imatge del seu veí, del basar, i na Neus, de la perruqueria canina Cucamona Sport Dog Mallorca, té la de na Jero, de la perruqueria Estil, ambdues a sa Cabaneta. Na Maravillas, de Marazza Peluquería, o na Isabel, estilista de Can Carbonell, també han participat en la campanya i asseguren que ha suscitat molta curiositat entre els clients i que segur que repetiran l'experiència el següent Nadal.

La regidora de Promoció Econòmica i Comerç, Odette Torres, ha explicat que la campanya ha centrat el protagonisme en la figura del comerciant i a donar a conèixer els negocis entre els nuclis: «Amb aquesta campanya aconseguim que una persona de sa Cabaneta pugui conèixer un comerç d'Es Pont d'Inca, i també serveix com a recordatori del fet que hi ha alguna cosa més que les grans superfícies».

El batle i la regidora de comerç amb un dels comerciants. Sa Cabana

Balance positivo de la campaña de Navidad del Ayuntamiento para incentivar el comercio local

Se trata de una campaña de publicidad cruzada, en la que los comercios participantes hacen promoción unos de otros con carteles físicos y en redes sociales

Un total de 43 establecimientos de Sa Cabana, Pont d'Inca, Pòrtol, Sa Cabaneta, Pla de na Tesa y Es Figueral han puesto su imagen para incentivar el comercio en la campaña cruzada de Navidad.

La propuesta incluye una serie de carteles, distribuidos en los comercios, con la imagen de las personas que trabajan detrás del escaparate y que se han puesto frente a la cámara. En cada establecimiento se hace publicidad de otro comercio, por lo que aumenta el conocimiento de otros locales. La idea es incentivar que la persona que, por ejemplo, compre en un comercio de Pòrtol también lo haga en otro establecimiento de la localidad.

Los comerciantes han valorado positivamente esta experiencia piloto y muchos volverán a participar, ya que la campaña se realizará durante todo el año 2024.

Marga, de la floristería Es Pont d'Inca, tiene el cartel de Hair Level, peluquería de esta misma zona. Sergio, en su peluquería de Sant Marçal, tiene la imagen de su vecino, del bazar, y Neus, de la peluquería canina Cucamonga Sport Dog Mallorca, tiene la de Jero, de la peluquería Estilo, ambas en Sa Cabaneta. Maravillas, de Marazza Peluquería, o Isabel, estilista de Can Carbonell, también han participado en la campaña y aseguran que ha suscitado mucha curiosidad entre los clientes y que seguro que repetirán la experiencia las siguientes Navidades.

La regidora de Promoción Económica y Comercio, Odette Torres, ha explicado que la campaña ha centrado el protagonismo en la figura del comerciante y en dar a conocer los negocios entre los núcleos: «Con esta campaña conseguimos que una persona de Sa Cabaneta pueda conocer un comercio de Es Pont d'Inca, y también sirve como recordatorio de que hay algo más que las grandes superficies».

El alcalde y la regidora de comercio con uno de los comerciantes. Sa Cabana

Els mercats de Marratxí disposaran d'una OAC de la Policia Local

Los mercados de Marratxí contarán con una OAC de la Policía Local

Una furgoneta es desplaçarà pels diferents nuclis del municipi els cinc dies de la setmana

L'Ajuntament de Marratxí i la Policia Local han anunciat la recuperació de la seva Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC). Es tracta d'una furgoneta que es desplaçarà als diferents mercats del municipi amb el policia de barri corresponent a la zona i l'oficial.

El batle de Marratxí, Jaume Llopart, ha assegurat que la tornada de l'OAC de la Policia Local és molt important perquè així «apropam als nostres majors els serveis, ja que són ells els que dia a dia van als mercats i necessiten que l'administració sigui propera».

El regidor de Seguretat Ciutadana, Pedro Bestard, ha afirmat que l'objectiu és ampliar la unitat de barri perquè «els habitants puguin presentar denúncies i instàncies sense necessitat de traslladar-se; així tots els ciutadans estan millor».

Aquesta unitat mòbil estarà operativa els cinc dies de mercat que hi ha al municipi, de les 10 a les 12 hores del matí: els dimarts a Es Pla de na Tesa, els dimecres a Sa Cabana, els dijous a Pòrtol i els divendres a Es Pont d'Inca. A Es Figueral, que no hi ha mercat, hi serà els dilluns.

La regidora de Comerç, Odette Torres, ha manifestat que està molt orgullosa de dur a la Policia Local als mercats. «L'OAC donarà confiança als nostres veïnats i comerciants. L'objectiu és que se sentin còmodes».

Com a novetat, a partir d'aquest mes, s'elaborarà un calendari perquè els veïnats i, sobretot, les persones majors i amb mobilitat reduïda que necessitin fer tràmits puguin demanar una cita. Una vegada rebuda, la unitat mòbil es desplaçarà al domicili corresponent per facilitar les peticions d'aquestes persones.

Una furgoneta se desplazará por los diferentes núcleos del municipio los cinco días de la semana

El Ayuntamiento de Marratxí y la Policía Local han anunciado la recuperación de su Oficina de Atención al Ciudadano (OAC). Se trata de una furgoneta que se desplazará por los distintos mercados del municipio con el policía de barrio correspondiente a la zona y el oficial.

El alcalde de Marratxí, Jaume Llopart, ha asegurado que la vuelta de la OAC de la Policía es muy importante, ya que así «acercamos a nuestros mayores los servicios, ya que son ellos los que día a día van a los mercados y necesitan que la administración sea cercana».

En cuanto al regidor de Seguridad Ciudadana, Pedro Bestard, ha afirmado que el objetivo es ampliar la unidad de barrio y, en ella, «los habitantes podrán hacer sus denuncias, sus instancias, sin necesidad de trasladarse, así todos los ciudadanos estarán mejor».

Esta unidad móvil estará operativa los cinco días de mercado que hay en el municipio, de 10 a 12 horas de la mañana: los martes en Es Pla de na Tesa, los miércoles en Sa Cabana, los jueves en Pòrtol y los viernes en Es Pont d'Inca. A Es Figueral, que no hay mercado, irá los lunes.

La regidora de Comercio, Odette Torres, ha manifestado que está muy orgullosa de llevar a la Policía Local a los mercados. «La OAC dará confianza a nuestros vecinos y comerciantes. El objetivo es que se sientan cómodos».

Como novedad, a partir de este mes, se elaborará un calendario donde los vecinos, y sobre todo, las personas mayores y con movilidad reducida, que necesiten realizar trámites, podrán pedir una cita. Una vez recibida, la unidad móvil se desplazará hasta el domicilio correspondiente para facilitar las peticiones de estas personas.

SOCIETAT

SOCIEDAD

Marratxí, a l'alça en donacions de sang

Marratxí, al alza en donaciones de sangre

El municipi ha acabat el 2023 amb 27 nous donants de sang després de la campanya de conscienciació duta a terme per la Fundació Banc de Sang i Teixits de les Illes Balears i l'Ajuntament de Marratxí.

En el conjunt de les Illes Balears, 832 persones s'han ofert a donar sang durant el 2023, de les quals 696 han resultat òptimes per a la donació, segons Rosa Maria Tarragó, directora gerent de la Fundació Banc de Sang i Teixits de les Illes Balears.

La Fundació de Banc i Teixits recorda que hi ha necessitat d'ampliar la xifra de nous donants, de forma que el fet que aquesta pugi a Marratxí és un motiu d'alegria. A les Balears, hi ha un increment de donants d'un 22 % respecte a l'any passat.

Per ser donant de sang s'han de complir uns requisits: tenir entre 18 i 65 anys, pesar més de 50 quilos i no tenir cap malaltia. Del conjunt de la població balear que està en aquest grup, només un 3 % és donant, segons les dades de la Fundació de Banc i Teixits. D'aquí la importància que té que al municipi augmenti el nombre de nous donants.

El procés és molt senzill. Després de comprovar els nivells d'hemoglobina passam a una entrevista amb el personal mèdic, que determina si som aptes per donar sang. Entre les causes d'exclusió hi pot haver anèmia, tractament mèdic o haver visitat un país amb possibilitat de contagi. En cas que no hi concorri cap d'aquests fets, el personal d'infermeria ens treu sang. Una vegada acabat el procés, en només quinze minuts de recuperació i rehidratació, podem continuar el nostre dia a dia.

Per obtenir tota la informació sobre les donacions i les dades i analítiques de cada donant, visitau el portal: donasang.org

El municipio ha terminado en 2023 con 27 nuevos donantes de sangre después de la campaña de concienciación llevada a cabo por la Fundación Banco de Sangre y Tejidos de las Islas Baleares y el Ayuntamiento de Marratxí.

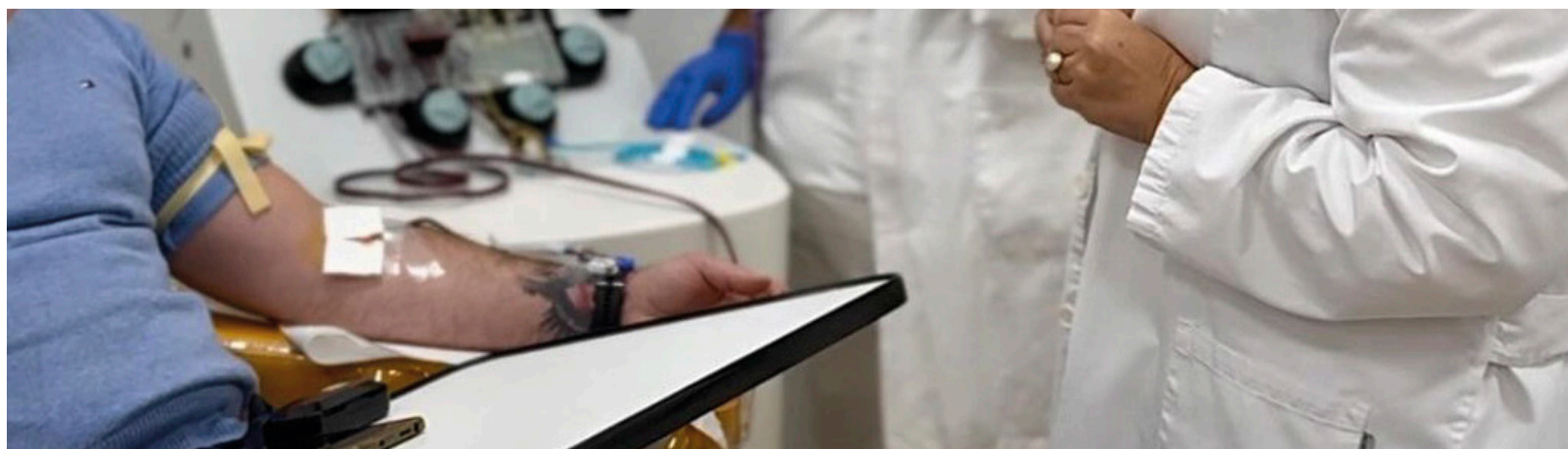
En el conjunto de las Islas Baleares, 832 personas se han ofrecido a donar sangre durante el 2023, de las cuales 696 han resultado óptimas para la donación, según Rosa Maria Tarragó, directora gerente de la Fundación Banco de Sangre y Tejidos de las Islas Baleares.

La Fundación de Banco y Tejidos recuerda que hay necesidad de ampliar la cifra de nuevos donantes, de forma que el hecho de que ésta suba en Marratxí es un motivo de alegría. En Baleares, hay un incremento de donantes de un 22% respecto al año pasado.

Para ser donante de sangre deben cumplirse unos requisitos: tener entre 18 y 65 años, pesar más de 50 kilos y no tener ninguna enfermedad. Del conjunto de la población balear que se encuentra en este grupo, sólo un 3 % es donante, según los datos de la Fundación de Banco y Tejidos. De ahí la importancia que tiene que en el municipio aumente el número de nuevos donantes.

El proceso es muy sencillo. Después de comprobar los niveles de hemoglobina pasamos a una entrevista con el personal médico que determina si somos aptos para donar sangre. Entre las causas de exclusión puede haber anemia, tratamiento médico o haber visitado un país con posibilidad de contagio. En caso de que no concurra ninguno de estos hechos, el personal de enfermería nos quita sangre. Una vez terminado el proceso, en tan sólo quince minutos de recuperación y rehidratación, podemos continuar nuestro día a día.

Para obtener toda la información sobre las donaciones y los datos y analíticas de cada donante, visite el portal: donasang.org

L'artista Leticia Muñoz, guanyadora del Premi Benet Mas de ceràmica 2024

La ceramista i professora Leticia Muñoz ha resultat guanyadora del Premi Benet Mas amb el seu projecte expositiu titulat «El fin. El origen», amb l'ou com a protagonista

A més de poder exposar en el marc de la trenta-novena Fira del Fang, que tindrà lloc de l'1 al 10 de març de 2024, el premi també inclou una dotació econòmica de 3.000 euros. L'obra guanyadora s'ha pogut veure amb anterioritat a la Biennial Europea organitzada a París el 2023.

L'objectiu del Premi Benet Mas és potenciar i fomentar la creació, l'estudi, la recerca i el vessant artesà i artístic en l'àmbit de la ceràmica, alhora que es promou el sector i el nom de Marratxí com a municipi ceramista.

La regidora de Cultura i Patrimoni, Carmen Cañellas, ha destacat l'originalitat de l'obra, «i l'aposta de l'Ajuntament tant per la conservació de les tradicions, com també per la creació més innovadora i trencadora dels artistes ceramistes, que és el que se cerca bàsicament amb aquest premi».

Professora de ceràmica a l'Escola d'Art i Superior de Disseny de les Illes Balears, Leticia Muñoz, amb formació en Belles Arts, a més d'artista plàstica també és coneguda pel seu vessant visual. Conscient de la quantitat de ceramistes de Marratxí i de la complexitat de la creació ceràmica, ha volgut donar importància a la dificultat de tractar el fang. «M'ha sorprès perquè la meua proposta no és clàssica, però estic molt agraïda i positivament sorpresa, amb moltes ganes de mostrar-la a la Fira del Fang, que és un canal molt bo perquè la gent conegui altres propostes gràcies a l'Ajuntament», afirma.

El projecte «El fin. El origen» parteix del concepte de l'ou en totes les seves formes i significats. L'ou com a origen de la vida i com a objecte de consum. La seva proposta, que envoltarà l'espai expositiu, suposarà, en les seves paraules, «un univers còsmic» que donarà a la Fira una raó de pes més per visitar-la.

L'origen del guardó Benet Mas

Benet Mas (Santa Maria, 1932) va ser un destacat ceramista, amb presència en les primeres Fires del Fang, que va participar en la recuperació de les ocarines a partir de la iniciativa i del treball de recerca històrica i musicològica de Gregori Negre i Bover, juntament amb Carme Hermoso. La seva obra va estar marcada per la simplicitat i l'expressió de la força dels elements naturals.

En morir, el 1987, es va decidir crear un premi en honor seu. Un guardó que va començar reconeixent tres artistes. L'any 2011 l'Ajuntament de Marratxí va decidir concedir un únic premi al millor projecte expositiu ceràmic, però des de fa més de deu anys ha augmentat l'espai que ocupa i la dotació econòmica. El certamen és d'àmbit nacional i està obert a artesans i artistes.

Leticia Muñoz, guanyadora del premi i una mostra de la seva obra: *El fin. El origen.*

La artista Leticia Muñoz, ganadora del Premio Benet Mas de cerámica 2024

La ceramista y profesora Leticia Muñoz ha resultado ganadora del Premio Benet Mas con su proyecto expositivo titulado «El fin. El origen», con el huevo como protagonista

Además de poder exponer en el marco de la trigésimo novena Fira del Fang, que tendrá lugar del 1 al 10 de marzo de 2024, el premio también incluye una dotación económica de 3.000 euros. La obra ganadora ha podido verse con anterioridad en la Biental Europea organizada en París en 2023.

El objetivo del Premio Benet Mas es potenciar y fomentar la creación, el estudio, la investigación y la vertiente artesana y artística en el ámbito de la cerámica, a la vez que se promociona el sector y el nombre de Marratxí como municipio ceramista.

La regidora de Cultura y Patrimonio, Carmen Cañellas, ha destacado la originalidad de la obra, «y la apuesta del Ayuntamiento tanto por la conservación de las tradiciones, como también por la creación más innovadora y rompedora de los artistas ceramistas, que es lo que se busca básicamente con este premio».

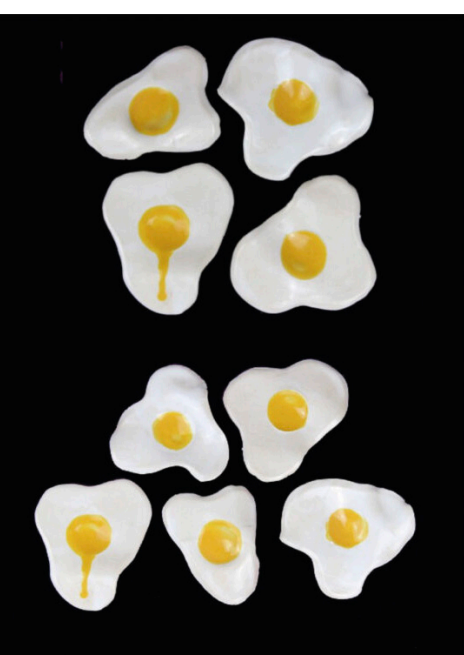
Profesora de cerámica en la Escuela de Arte y Superior de Diseño de las Islas Baleares, Leticia Muñoz, con formación en Bellas Artes, además de artista plástica también es conocida por su vertiente visual. Consciente de la cantidad de ceramistas de Marratxí y de la complejidad de la creación cerámica, ha querido dar importancia a la dificultad de tratar el barro. «Me ha sorprendido porque mi propuesta no es clásica, pero estoy muy agradecida y positivamente sorprendida, con muchas ganas de mostrarla en la Fira del Fang, que es un canal muy bueno para que la gente conozca otras propuestas gracias al Ayuntamiento», afirma.

El proyecto «El fin. El origen» parte del concepto del huevo en todas sus formas y significados. El huevo como origen de la vida y objeto de consumo. Su propuesta, que rodeará el espacio expositivo, supondrá, en sus palabras, "un universo cósmico" que dará a la Fira una razón de peso más para visitarla.

El origen del Premio Benet Mas

Benet Mas (Santa Maria,1932) fue un destacado ceramista, con presencia en las primeras Fires del Fang, que participó en la recuperación de las ocarinas a partir de la iniciativa y del trabajo de investigación histórica y musicológica de Gregori Negre i Bover, junto con Carme Hermoso. Su obra estuvo marcada por la simplicidad y expresión de la fuerza de los elementos naturales.

Cuando murió, en 1987, se decidió crear un premio en su honor. Un galardón que empezó reconociendo a tres artistas. En 2011 el Ayuntamiento de Marratxí decidió conceder un único premio al mejor proyecto expositivo cerámico, pero desde hace más de diez años ha aumentado el espacio que ocupa y la dotación económica. El certamen es de ámbito nacional y está abierto a artesanos y artistas.

◀
Leticia Muñoz,
ganadora del
premio y una
muestra de su
obra: *El fin. El
origen.*

CULTURA

CULTURA

Marratxí Cultural, tres mesos d'activitats

Marratxí Cultural, tres meses de actividades

Contacontes, Sa Rua, actuacions de balladors, conferències i concerts del Cor de Dones de la UIB i de l'Orquestra de Cambra de Mallorca són algunes de les activitats

L'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Marratxí va iniciar dia 13 de gener, el programa Marratxí Cultural, una sèrie d'activitats per a tots els públics que tindran lloc de gener a març. «Contacontes, que són un èxit assegurat i que omplen d'infants les biblioteques del municipi, ballades populars, concerts i conferències. Marratxí també és Terra de Cultura, i aquest equip de govern fa una aposta ferma per la programació cultural», ha explicat el batle, Jaume Llompart.

«L'objectiu del programa és fer arribar la cultura a tots els marratxiners. Per destacar alguns dels actes, podem esmentar els contacontes, amb temàtiques que ens ha sol·licitat el mateix personal de les biblioteques; Sa Rua, el pròxim 3 de febrer; una conferència de Caterina Valriu sobre com se celebraven antigament a Mallorca les festes de Carnestoltes, i el mes de març sencer dedicat a la dona treballadora, amb contacontes, conferències i un concert de la Coral de Dones de la UIB, entre d'altres», ha explicat per la seva part la regidora de Cultura, Carmen Cañellas.

Així, en col·laboració amb el Consell de Mallorca, s'han organitzat per a aquest mes de gener quatre contacontes a la biblioteca des Pont d'Inca, que compta amb una gran afluència de públic i que es troba entre les tres més actives de Mallorca. A més, també hi haurà dues ballades populars.

Les activitats del mes de febrer començaran amb Sa Rua el dissabte dia 3, la primera de Mallorca. També hi haurà una conferència de l'escriptora i filòloga en llengua catalana Caterina Valriu amb el títol Les antigues festes de Carnestoltes a Mallorca. Balls tradicionals i contacontes completaran el mes.

Finalment, al març, mes en què se celebra el Dia Internacional de la Dona Treballadora, hi haurà una setmana dedicada a actes amb aquest motiu, a més de continuar amb els contacontes, els balls populars i els concerts del Cor de Dones de la UIB, de la Banda Municipal de Música de Marratxí i de l'Orquestra de Cambra de Mallorca.

Tant el batle com la regidora de Cultura han volgut convidar tots els marratxiners a aquesta programació, «que conjumina tradició amb temàtiques més actuals».

Tota la informació a:
marratxi.es

Cuentacuentos, Sa Rua, actuaciones de bailadores, conferencias y conciertos del Coro de Mujeres de la UIB y de la Orquesta de Cámara de Mallorca son algunas de las actividades

El área de Cultura del Ayuntamiento de Marratxí inició el 13 de enero, el programa Marratxí Cultural, una serie de actividades para todos los públicos que tendrán lugar de enero a marzo. "Cuenta cuentos, que son éxito asegurado y que llenan de niños las bibliotecas del municipio, bailes populares, conciertos y conferencias. Marratxí también es Tierra de Cultura y este equipo de gobierno hace una apuesta firme por la programación cultural" ha explicado el alcalde, Jaume Llompart.

"El objetivo del programa es hacer llegar la cultura a todos los marratxiners. Por destacar algunos de los actos, podemos anunciar muchos cuentacuentos, con temáticas que nos ha solicitado el propio personal de las bibliotecas; Sa Rua, el próximo 3 de febrero; una conferencia de Caterina Valriu sobre cómo se celebraban antiguamente en Mallorca las fiestas de carnaval, y el mes de marzo dedicado a la mujer trabajadora, con cuentacuentos, conferencias y un concierto de la Coral de Mujeres de la UIB, entre otros", ha explicado por su parte la concejala de Cultura, Carmen Cañellas.

Así, en colaboración con el Consell de Mallorca, se han organizado para este mes de enero cuatro cuentacuentos en la biblioteca de Es Pont d'Inca, una de las que más público recibe y que se encuentra entre las tres más activas de Mallorca. Además, tendrán lugar dos bailes populares.

Las actividades del mes de febrero empezarán con Sa Rua el sábado día 3, la primera de Mallorca. También habrá una conferencia de la escritora y filóloga en lengua catalana Caterina Valriu, bajo el título Les antigues festes de Carnestoltes a Mallorca. Los bailes tradicionales y cuentacuentos completarán el mes.

Por último, en marzo, mes que se celebra el Día Internacional de la Mujer Trabajadora, contará con una semana dedicada a actos relacionados con este motivo, además de continuar con los cuentacuentos, los bailes populares y los conciertos del Coro de Mujeres de la UIB, de la Banda Municipal de Música de Marratxí, y de la Orquesta de Cámara de Mallorca.

Tanto el alcalde como la regidora de Cultura han querido invitar a todos los marratxiners a esta programación, «que aúna tradición con temáticas más actuales».

Toda la información en:
marratxi.es

Marratxí Cultural

Gener

Dissabte 13 / 19h / Pl. Can Barceló, Es Pla de na Tesa
BALLADA POPULAR AIRES DES PLA

Diumenge 14 / 13h / Pl. Can Flor, Pòrtol
BALLADA POPULAR AMB ENGALBA

Dilluns 15 / 17.30h / Biblioteca d'Es Pont d'Inca
CONTACONTES CONTANT TIRANT

Dilluns 22 / 17:30h / Biblioteca d'Es Pont d'Inca
CONTACONTES EL DIMONI DE SANT ANTONI

Dilluns 29 / 17:30h / Biblioteca d'Es Pont d'Inca
CONTACONTES ONA I LES ULLERES MÀGIQUES

Dimecres 31 / 17:30 / Biblioteca d'Es Pont d'Inca
CONTACONTES EL JOC DELS COLORS (0-3 ANYS)

Febrer

Dissabte 3 / Sa Cabaneta
SA RUA

Divendres 9 / 19.30h / Escola Vella, Es Pont d'Inca
CONFERÈNCIA: LES ANTIGUES FESTES DE CARNAVAL MALLORCA

Diumenge 11 / 17h / Pl. Nova, Es Figueral
BALLADORS DES RAIGUER

Diumenge 18 / 17h / Plaça de Sa Cabana
BALLADORS DES RAIGUER

Dimecres 28 / 17:30h / Biblioteca d'Es Pont d'Inca
CONTACONTES (0-3 ANYS)

Març

Dilluns 4 / 17:30h / Biblioteca de Pòrtol
CONTACONTES TOTHOM SEU ALLA ON VOL

Dijous 7 / 17:30h / Biblioteca d'Es Pont d'Inca
CONTACONTES LES REINES DEL PATI + CREA TU LEMA 8M

19h / Ca ses Monges, Es Pla de na Tesa
CONFERÈNCIA: DONA I CANÇONER: LA DONA EN LES GLOSES POPULARS

Divendres 8 / 19h / Església de Sant Marçal
CONCERT COR DE DONES DE LA UIB

Diumenge 10 / 12h / Sant Marçal
CONCERT CLOENDA FIRA DEL FANG

Diumenge 17 / 20h / Església de Sant Marçal
CONCERT ORQUESTRA CAMBRA DE MALLORCA

Dimecres 27 / 17:30h / Biblioteca d'Es Pont d'Inca
CONTACONTES (0-3 ANYS)

#TerraDeCultura

Els carrers de Marratxí s'omplen per rebre els Reis d'Orient en les sis cavalcades del municipi

Les diferents desfilades es varen fer a Pòrtol, es Pla de na Tesa, Es Pont d'Inca, Es Figueral, Cas Capità i Sa Cabaneta

Els carrers dels diferents nuclis de població de Marratxí es varen omplir el capvespre del 5 de gener per rebre els Reis d'Orient a les sis cavalcades que es varen fer al municipi, organitzades, en col·laboració amb l'Ajuntament, per associacions de veïns i col·lectius de joves dels diferents nuclis.

En el dia més esperat de l'any pels més petits de la casa, Ses Majestats d'Orient varen repartir un total de 500 quilos de caramels, 300 més que l'any passat, en les sis desfilades que es dugueren a terme pràcticament alhora. Pòrtol, Sa Cabaneta, Es Figueral, Cas Capità, Es Pont d'Inca i Es Pla de na Tesa varen ser testimonis d'un horabaixa màgic, en el qual el personal de la brigada municipal i la policia varen contribuir que tot sortís perfectament coordinat i sense entrebancs.

A Es Pont d'Inca, varen desfilat al costat dels Reis un total de 13 comparses. El Club d'Esplai Utopia, amb l'ajuda d'entitats, associacions i famílies del poble, havia treballat molt al llarg dels darrers mesos per ajudar els Reis.

Es Pla de na Tesa també va repartir il·lusió amb 11 grups que formaven la seva cavalcada. L'Associació de Veïns Xaloc també va fer molta feina perquè tot estigués a punt per a l'arribada de Ses Majestats.

▲ Cavalcada dels Reis d'Orient a Es Pont d'Inca

Cabalgata de los Reyes Magos en Es Pont d'Inca

A la cavalcada de Pòrtol, organitzada per la Comissió dels Reis d'Orient de l'Associació de Veïnats La Pua, varen desfilat 10 carrosses. Els Reis varen arribar a la plaça de Can Flor, on feren el seu tradicional discurs i saludaren tots els infants.

Els Dimonis de Fang varen preparar la desfilada dels Reis a Sa Cabaneta; l'Associació de Veïnats Boreal, a Es Figueral, i l'Associació de Veïnats de Cas Capità va fer el mateix al seu nucli.

Una jornada plena d'emocions que els infants marratxiners no oblidaran.

Las calles de Marratxí se llenan para recibir a los Reyes en las seis cabalgatas del municipio

Los diferentes desfiles se llevaron a cabo en Pòrtol, Es Pla de Na Tesa, Es Pont d'Inca, Es Figueral, Cas Capità y Sa Cabaneta

Recepció dels reis a l'església d'Es Pla de na Tesa

Recepción de los reyes en la Iglesia de Es Pla de na Tesa

Las calles de los diferentes núcleos de población de Marratxí se llenaron la tarde del 5 de enero para recibir a los Reyes Magos de Oriente en las seis cabalgatas que se celebraron en el municipio, organizadas, en colaboración con el Ayuntamiento, por asociaciones de vecinos y colectivos de jóvenes de los distintos núcleos.

En el día más esperado del año por los más pequeños de la casa, Sus Majestades de Oriente repartieron un total de 500 kilos de caramelos, 300 más que el año pasado, en los seis desfiles que tuvieron lugar prácticamente a la vez. Pòrtol, Sa Cabaneta, Es Figueral, Cas Capità, Es Pont d'Inca y Es Pla de Na Tesa, fueron testigos de una tarde mágica, en la que el personal de la brigada municipal y policía contribuyeron a que todo saliera perfectamente coordinado y sin incidentes.

En Es Pont d'Inca desfilaron junto a los Reyes un total de 13 comparsas. El Club de Esplai Utopia, con la ayuda de entidades, asociaciones y familias del pueblo, trabajó mucho a lo largo de los últimos meses.

Es Pla de Na Tesa también repartió ilusión con las 11 carrozas que formaban su cabalgata. La Asociación de Vecinos Xaloc se esforzó mucho para que todo estuviera listo para la llegada de Sus Majestades.

En la cabalgata de Pòrtol, organizada por la Comisión de los Reyes Magos de la Asociación de Vecinos La Pua, desfilaron 10 grupos. Los Reyes llegaron a la plaza de Can Flor donde llevaron a cabo su tradicional discurso y saludaron a todos los niños.

Los Dimonis de Fang prepararon el desfile de los Reyes en Sa Cabaneta, la Asociación de Vecinos Boreal, la de Es Figueral, y la Asociación de Vecinos de Cas Capità hicieron lo propio con la de su núcleo.

Una jornada muy emotiva que sin duda los niños marratxiners no olvidarán.

LES SIURELLERES, ARTESANES DE 2024

Las siurelleras, artesanas de 2024

Els siurells són elements significatius de Mallorca. Elaborats des de temps immemorial, estan molt vinculats al terme de Marratxí, i principalment als nuclis de Sa Cabaneta i Pòrtol

---

Los siurells son elementos significativos de Mallorca. Elaborados desde tiempo inmemorial, están muy vinculados al término de Marratxí, y principalmente a los núcleos de Sa Cabaneta y Pòrtol

D'esquerra a dreta/ De izquierda a derecha:
Coloma Cañellas de Ca Madò Bet, Antònia
Amengual de Cas Canonge i Maria
Amengual de Can Bernadí Nou

Anys enrere, eren considerats una producció complementària de les ollereries i els elaboraven les dones dels ceramistes. Avui, ja desvinculades majoritàriament de les ollereries, continuen sent les seves mans les que s'encarreguen d'elaborar-los. Després de molts d'anys d'incertesa i de poca demanda, Coloma Cañellas, de Ca Madò Bet; Maria Amengual, de Can Bernadí Nou, i Antònia Amengual, de Cas Canonge, són les responsables del fet que els siurells tornin a ser tendència.

Años atrás eran considerados una producción complementaria de las ollerías y los elaboraban las mujeres de los ceramistas. Hoy, ya desvinculadas mayoritariamente de las ollerías, siguen siendo sus manos las que se encargan de elaborarlos. Después de muchos años de incertidumbre y de poca demanda, Coloma Cañellas, de Ca Madò Bet; Maria Amengual, de Can Bernadí Nou, y Antònia Amengual, de Cas Canonge, son las responsables de que los siurells vuelvan a ser tendencia.

Quan ens férem siurelleres?

Coloma Cañellas està actualment al capdavant de Ca Madò Bet des Siurells, la siurelleria més antiga de Mallorca. Va ser fundada per la seva padrina, Elisabet Amengual. Coneguda en el món de la ceràmica com «Madò Bet», va començar l'activitat siurellera dins la família, que ja es dedicava a la ceràmica des de feia unes quantes generacions. «Jo crec que vaig començar a fer siurells el dia que vaig néixer. Jugava amb el fang, m'inventava històries i després els intentava donar forma», explica na Coloma.

Maria Amengual, mestra artesana siurellera i ceramista, està al capdavant de Can Bernadí Nou des del 1998, any en què es va jubilar el seu pare. Representa la quarta generació de la família que es dedica a aquest ofici artesà. «Nosaltres som de la branca de Can Bernadí de sa Cabaneta. Quan es van separar tots els germans, mon pare va construir aquest solar, que avui és ca nostra i el taller, i li vàrem dir Can Bernadí Nou», conta na Maria. Coincideix amb na Coloma, «això s'aprèn a casa, jugues amb fang, i, només de veure-ho, ho saps fer».

A Pòrtol, Antònia Amengual de Cas Canonge ja ha perdut el compte de quantes generacions fa que la seva família es dedica al fang. «La meva mare feia els siurells a l'olleria amb el meu pare (Can Vent), en aquell temps era el que feien les dones. La meva germana i jo amb catorze anys vàrem acabar l'escola i ja ens hi vàrem posar. I ara, 42 anys després, aquí seguim», explica n'Antònia. La siurellera afegeix que a aquella edat no li agradava gaire l'ofici: «Tu el que vols quan ets tan jove és volar». Anys després assegura que li ha donat moltes coses bones: fer feina a ca seva, criar els fills i distribuir el temps com ella ha volgut. «El meu home era de Cas Canonge, podem dir que em vaig casar amb la competència», diu fent broma.

Adaptació al nou temps

El Siurell, durant moltes dècades, sobretot amb el boom turístic dels anys seixanta, va guanyar molts de clients de l'estranger i fou un producte que va donar molta feina. Totes les famílies tenien un siurell a casa. Però fa 15 anys la demanda es va desplomar. «Es deia que els importaven de la Xina, i la gent no valorava els fets a mà», explica n'Antònia.

Amb el temps, i gràcies a la feina constant que han continuat fent les artesanes, la gent torna a valorar aquest producte, i en això hi coincideixen les tres siurelleres. «No ha estat una feina fàcil; hem hagut d'anar a altres mercats, cercar altres públics i innovar a l'hora de fer les figures», assegura na Coloma. La seva padrina, madò Bet, ja feia figures que per aquella època fugien del que era tradicional. «Era una dona amb molta imaginació; feia animals fantàstics i mitològics. Li encantava». Avui, al taller, hi ha figures com Darth Vader, de la famosa pel·lícula Star Wars, o de la pintora mexicana Frida Kahlo.

¿Cuándo nos hicimos siurelleras?

Coloma Cañellas está actualmente al frente de Ca Madò Bet des Siurells, la siurellería más antigua de Mallorca. Fue fundada por su abuela, Elisabet Amengual. Conocida en el mundo de la cerámica como «Madó Bet», empezó la actividad siurellera en la familia, que ya se dedicaba a la cerámica desde hacía unas cuantas generaciones. «Yo creo que empecé a hacer siurells el día que nació. Jugaba con el barro, me inventaba historias y después les intentaba dar forma», explica Coloma.

Maria Amengual, maestra artesana siurellera y ceramista, está al frente de Can Bernadí Nou desde 1998, año en que se jubiló su padre. Representa a la cuarta generación de la familia que se dedica a este oficio artesano. «Nosotros somos de la rama de Can Bernadí de Sa Cabaneta. Cuando se separaron todos los hermanos, mi padre construyó este solar, que hoy es nuestra casa y el taller, y lo llamamos Can Bernadí Nou», cuenta María. Coincide con Coloma, «esto se aprende en casa, juegas con barro, y, nada más verlo, lo sabes hacer».

En Pòrtol, Antònia Amengual de Cas Canonge ya ha perdido la cuenta de cuántas generaciones hace que su familia se dedica al barro. «Mi madre hacía los siurells en la ollería con mi padre (Can Vent), por aquel entonces era lo que hacían las mujeres. Mi hermana y yo a los catorce años terminamos la escuela y ya nos pusimos. Y ahora, 42 años después, aquí sigo», explica Antonia. La siurellera añade que a esa edad no le gustaba mucho el oficio: «Tú lo que quieres cuando eres tan joven es volar». Años después asegura que le ha dado muchas cosas buenas: trabajar en su casa, criar a sus hijos y distribuir el tiempo como ella ha querido. «Mi marido era de Cas Canonge, podemos decir que me casé con la competencia», bromea.

Adaptación a los nuevos tiempos

El Siurell, durante muchas décadas, sobre todo con el boom turístico de los años sesenta, ganó a muchos clientes del extranjero y fue un producto que dio mucho trabajo. Todas las familias tenían un siurell en casa. Pero hace 15 años la demanda se desplomó. «Se decía que los importaban de China, y la gente no valoraba los hechos a mano», explica Antònia.

Con el tiempo, y gracias al trabajo constante que han continuado haciendo las artesanas, la gente vuelve a valorar este producto, y en eso coinciden las tres siurelleras. «No ha sido un trabajo fácil; hemos tenido que ir a otros mercados, buscar a otros públicos e innovar a la hora de hacer las figuras», asegura Coloma. Su abuela, madò Bet, ya hacía figuras que por aquella época huían de lo tradicional. «Era una mujer con mucha imaginación; hacía animales fantásticos y mitológicos. Le encantaba». Hoy en su taller hay figuras como Darth Vader, de la famosa película Star Wars, o de la pintora mexicana Frida Kahlo.

Na Maria, en canvi, afirma que ha tingut la sort al llarg dels anys de «salvar els guanyats». Sí que coincideix que hi ha hagut anys en què la demanda baixava, «però per això has de conèixer el teu públic: hi ha gent que sempre opta per allò tradicional, que rebutja el que és modern. N'hi ha d'altres que són els col·leccionistes, i sempre has de tenir alguna cosa per poder oferir-los que no tinguin. I després, les comandes, com poden ser premis esportius», explica la siuellerera.

N'Antònia també ha seguit el model d'adaptació de na Maria i ha diversificat les opcions, però mantenint l'arrel antiga. «Abans només fèiem cavalls, dimonis, pagesos i pageses... Ara sí que faig coses noves: moixos, cans, dimonis negres i vermells, però fer coses més modernes no ho intent, ja basta amb la feina que tenim amb les figures típiques», assegura la de Pòrtol. A més, n'Antònia envia molts dels seus siurells a botiguers, perquè creu que és una figura que a la gent li agrada com a record. També s'ha obert a nous mercats, com comandes per a casaments.

María, en cambio, afirma que ha tenido la suerte a lo largo de los años de «salvar las ganancias». Sí coincide en que ha habido años en los que la demanda bajaba, «pero por eso debes conocer a tu público: hay gente que siempre opta por lo tradicional, que rechaza lo moderno. Otros son los coleccionistas, y siempre debes tener algo para poder ofrecerles que no tengan. Y después, los pedidos, como pueden ser premios deportivos», explica la siuellerera.

Antonia también ha seguido el modelo de adaptación de María y ha diversificado las opciones, pero manteniendo la raíz antigua. «Antes sólo hacíamos caballos, demonios, campesinos y campesinas... Ahora sí que hago cosas nuevas: gatos, perros, demonios negros y rojos, pero hacer cosas más modernas no lo intento, ya basta con el trabajo que tenemos con las figuras típicas», asegura la de Pòrtol. Además, Antonia envía muchos de sus siurells a comerciantes, porque cree que es una figura que a la gente le gusta como recuerdo. También se ha abierto a nuevos mercados, como pedidos para bodas.

Com s'elabora un siurell? ¿Cómo se elabora un siurell?

El primer pas del procés és pensar quina figura es vol fer i de quina mida. Després, cal tenir el fang (abans, els avis l'elaboraven; ara, es compra fet) i començar a fer la base i la figura. El xiulet és l'últim que s'hi integra, així que queda per al final.

Quan ja està composta, es deixa assecar. Depenent de la mida, pot estar dies, setmanes o fins i tot un mes. Un cop seca, es posa al forn, on estarà entre 7 i 12 hores, a una temperatura que anirà augmentant progressivament fins a arribar als mil graus.

En acabar, es deixa refredar dins el forn fins que estigui a temperatura ambient. Després s'emblanquina la figura amb pintura (enrere queda el temps en què es feia amb calç) i es decora amb les retxes representatives.

El primer paso del proceso es pensar qué figura se quiere hacer y de qué tamaño. Después, hay que tener el barro (antes, los abuelos lo elaboraban; ahora, se compra hecho) y empezar a hacer la base y la figura. El silbato es el último que se integra, así que queda para el final.

Cuando ya está compuesta, se deja secar. Dependiendo del tamaño, puede estar días, semanas o incluso un mes. Una vez seca, se pone en el horno, donde estará entre 7 y 12 horas, a una temperatura que irá aumentando progresivamente hasta alcanzar los mil grados.

Al terminar, se deja enfriar en el horno hasta que esté a temperatura ambiente. Después se blanquea la figura con pintura (atrás queda el tiempo en que se hacía con cal) y se decora con las rayas representativas.

El futur d'aquest ofici

Aquesta figura suposa un procés de dies, així que un siurell clàssic pot tenir un cost de 14 euros. «No es pot vendre gaire car, però jo em conform, no he conegut res més», explica n'Antònia.

Na Coloma ha pogut pujar el preu d'alguns dels seus siurells: «El fet d'innovar en figures et dona exclusivitat, pagues tot el procés, temps i pensament».

Els treballs artesans tornen a estar valorats, la gent s'interessa pel producte local, i fins i tot el volen produir. «Ara estan de moda els tallers de ceràmica, fins i tot serveix com a teràpia», comenta na Maria.

El futuro de este oficio

Esta figura supone un proceso de días, por lo que un siurell clásico puede tener un coste de 14 euros. «No se puede vender demasiado caro, pero yo me conformo, no he conocido nada más», explica Antonia.

Coloma ha podido subir el precio de algunos de sus siurells: «Innovar en figuras te da exclusividad, pagas todo el proceso, tiempo y pensamiento».

Los trabajos artesanos vuelven a estar valorados, la gente se interesa por el producto local, e incluso quieren producirlo. «Ahora están de moda los talleres de cerámica, incluso sirve como terapia», comenta Maria.

◀
**Procés d'elaboració
 dels siurells**
 Proceso de
 elaboración de
 los siurells

Can Bernadí Nou, 2024

I encara que tornin a ser tendència, el futur dels siurells resta enlaira. A la pregunta: qui prendrà el relleu al taller? La resposta de les tres siurelleres és gairebé la mateixa: això és probable que s'acabi amb elles. Les noves generacions de les famílies ja no ho han viscut com elles en el seu temps.

«La meua filla hi ajuda, però no crec que agafi el relleu. Seguir el ritme que duc jo és molt difícil; ara no volen ser esclaus de la feina», diu na Maria. El mateix passa amb els fills de n'Antònia: «Em fa pena que això s'acabi, però ells tindran els dissabtes i diumenges lliures, nosaltres això mai hem sabut què era. Jo crec que ens han vist fer tanta de feina i tants de sacrificis, que no ho volen».

«Aquí, s'acabarà amb jo. Tenc tres fillols, i tots tenen el seu camí; de fet, són les seves parelles les que venen i aprenen l'ofici, però no crec que em rellevin», explica na Coloma. Ella creu que, així com elles s'han donat a conèixer, el món artesà s'ha de promocionar: fer més tallers, que la Fira del Fang s'obri a nous mercats i organitzi noves activitats, que els artesans col·laborin amb artistes moderns o amb joves...

Tot i la incertesa del futur d'aquesta tradició, avui és un producte amb tendència a pujar. El client ha canviat i vol productes artesans, ja que s'ha començat a adonar que els que ofereixen les grans superfícies són tots similars. I els marratxiners tenen la sort de comptar amb un producte distintiu de Mallorca, un producte que té molt de valor: una figura amb un xiulet, el siurell.

Y aunque vuelvan a ser tendencia, el futuro de los siurells está en el aire. A la pregunta: ¿quién va a tomar el relevo en el taller? La respuesta de las tres siurelleras es casi la misma: esto es probable que acabe con ellas. Las nuevas generaciones de las familias ya no lo han vivido como ellas en su tiempo.

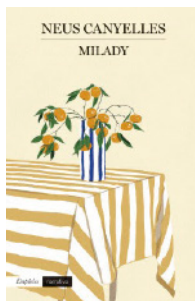
«Mi hija ayuda, pero no creo que tome el relevo. Seguir el ritmo que llevo yo es muy difícil; ahora no quieren ser esclavos del trabajo», dice María. Lo mismo ocurre con los hijos de Antonia: «Me da pena que esto acabe, pero ellos tendrán los sábados y domingos libres, nosotros eso nunca hemos sabido qué era. Yo creo que nos han visto hacer tanto trabajo y tantos sacrificios, que no quieren».

«Aquí, acabará conmigo. Tengo tres ahijados, y todos tienen su camino; de hecho, son sus parejas las que vienen y aprenden el oficio, pero no creo que me releven», explica Coloma. Ella cree que, así como ellas se han dado a conocer, el mundo artesano debe promocionarse: hacer más talleres, que la Fira del Fang se abra a nuevos mercados y organice nuevas actividades, que los artesanos colaboren con artistas modernos o con jóvenes...

A pesar de la incertidumbre del futuro de esta tradición, es hoy un producto con tendencia a subir. El cliente ha cambiado y quiere productos artesanos, puesto que se ha empezado a dar cuenta de que los que ofrecen las grandes superficies son todos similares. Y los marratxiners tienen la suerte de contar con un producto distintivo de Mallorca, un producto que tiene mucho valor: una figura con un silbato, el siurell.

MILADY

Neus Canyelles. Editorial Empúries

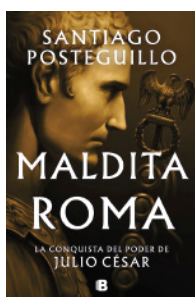

La novel·la contemporània és un relat íntim entre una mare i una filla. La Neus acaba de perdre la seva mare, ja gran, després de dos anys en què l'estat de salut li impedia sortir de casa. Ara, el pis familiar, on encara viu el pare desmemoriat, se li va fent estrany, perquè les cuidadores hi han trastocat l'ordre de les coses i la intimitat. Retirada a la casa familiar de la serra, escriu aquesta memòria en la qual evoca el temps passat i la relació entre elles dues. El relat de Neus Canyelles dibuixa la figura de Milady i conta una història personal que és alhora universal.

La novel·la contemporània es un relato íntimo entre madre e hija. Neus acaba de perder a su madre, ya mayor, después de dos años en que el estado de salud le impedía salir de casa. Ahora, el piso familiar, donde aún vive el padre desmemoriado, se le hace extraño, porque las cuidadoras han trastocado el orden de las cosas y la intimidad. Retirada en la casa familiar de la serra, escribe esta memoria en la que evoca el tiempo pasado y la relación entre ambas. El relato de Neus Canyelles dibuja la figura de Milady y cuenta una historia personal que es a la vez universal.

MALDITA ROMA - LA CONQUISTA DEL PODER DE JULIO CÉSAR

Santiago Posteguillo. Editorial Ediciones B

Després de l'enorme èxit de *Roma soy yo*, la novel·la més venuda a Espanya el 2022, Santiago Posteguillo reprèn el seu gran projecte literari, narrar la vida de Juli Cèsar, en el segon lliurament de la seva saga dedicada al gran personatge de la Roma clàssica. Una novel·la històrica magistral que parla sobre l'autèntic preu del poder. I és que Juli Cèsar està a punt d'aprendre que Roma ho exigeix tot, fins i tot el seu bé més preuat, l'única cosa que ell no està disposat a lliurar. Però Roma no negocia amb ningú. Ni amb Cèsar.

Tras el enorme éxito de *Roma soy yo*, la novela más vendida en España en el 2022, Santiago Posteguillo reanuda su gran proyecto literario, narrar la vida de Julio César, en la segunda entrega de su saga dedicada al gran personaje de la Roma clásica. Una novela histórica magistral que habla sobre el verdadero precio del poder. Y es que Julio César está a punto de aprender que Roma lo exige todo, incluso su bien más preciado, lo único que él no está dispuesto a entregar. Pero Roma no negocia con nadie. Ni con César.

L'INSTANT ABANS DE L'IMPACTE

Glòria de Castro. Editorial Edicions del Periscopi

La protagonista d'aquesta història treballa al departament de comunicació d'una companyia telefònica. Després de dos permisos de maternitat i una reducció de jornada, els seus caps la sotmeten a un pla d'assetjament laboral que consisteix a no passar-li cap mena de feina. Cada dia encén el portàtil i s'enfronta a sis hores de buidor. Decebutada, trama una venjança que escriurà en forma de dietari: durant 365 dies no comprarà res que no li sigui de vital importància. Entremig, però, la vida personal també se li capgirarà quan el seu marit decideix deixar la feina per convertir-se en una estrella del rock.

La protagonista de esta historia trabaja en el departamento de comunicación de una compañía telefónica. Tras dos permisos de maternidad y una reducción de jornada, sus jefes la someten a un plan de acoso laboral que consiste en no pasarle ningún tipo de trabajo. Cada día enciende el portátil y se enfrenta a seis horas de vacío. Decepcionada, trama una venganza que escribirá en forma de dietario: durante 365 días no comprará nada que no le sea de vital importancia. En medio, sin embargo, la vida personal también le da la vuelta cuando su marido decide dejar el trabajo para convertirse en una estrella del rock.

>

Marc Estades, 2024

MARC

«Aquesta experiència m'ha fet canviar molt la meva mentalitat, abans era molt més conformista»

“Esta experiencia ha cambiado mucho mi mentalidad, antes era mucho más conformista”

La voluntat de recuperació La voluntad de recuperación

Marc Estades (Marratxí, 21 de gener de 2007) va començar a jugar a bàsquet a sa Cabaneta i des de fa sis anys juga al Cadete B del CB La Salle de Palma. L'esportista, de 17 anys, lluita des del 18 d'abril de 2023 per guanyar la batalla a la síndrome de Guillain-Barré, que el va deixar ajagut en un llit de l'UCI durant tres mesos. Des del mes de juliol de 2023 fa la recuperació a l'hospital Sant Joan de Déu a Palma, on, a més de la fisioteràpia diària, treballa tres hores voluntàriament al gimnàs per complir el seu objectiu: caminar per ell mateix i tornar a jugar al bàsquet, la seva passió.

Marc Estades (Marratxí, 21/01/2007) empezó jugando a baloncesto en Sa Cabaneta y desde hace seis años juega en el Cadete B del C.B. La Salle de Palma. El deportista de 17 años lucha desde el 18 de abril de 2023 por ganar la batalla al Síndrome de Guillain-Barré, que le dejó en la UCI. Lleva desde julio de 2023 recuperándose en el hospital San Juan de Dios en Palma, donde además de acudir a fisioterapia diaria, trabaja tres horas voluntariamente en el gimnasio para cumplir su objetivo: caminar por sí mismo y volver a jugar al baloncesto, su pasión.

ESTADES

Quina va ser la teva experiència de jugar a Marratxí durant quatre anys?

Molt bona. És on vaig començar a aprendre a jugar, on em van ensenyar les normes. Després vaig anar un any al Sant Josep i ara fa sis anys que estic a l'equip de La Salle. Jo venia del futbol, tenia una cistella petita a ca meva, i jugava, i jugava. Mon pare, que ha practicat els dos esports, em va veure jugar al bàsquet i em va dir: «Ets millor al bàsquet que al futbol». Jo no me'l creia gaire al principi, volia continuar jugant al futbol.

Com va sorgir la teva passió per l'esport?

Quan era nin, mon pare sempre em posava els esports a la tele. Jo li demanava què era cada cosa. Vaig començar a jugar i fins ara.

Has rebut vídeos de suport de Pau Gasol, Fernando Romay, Rudy Fernández, Joaquín del Betis... Com et vares sentir?

Estava allà, a l'UCI, pràcticament tetraplègic, i els vídeos que m'enviaven em motivaven molt, m'emocionaven i em donaven força per continuar la recuperació.

Com varen arribar tots aquests noms tan importants a conèixer-te?

El meu pediatre, que nom Jorge, va fer un reel en què deia que m'agradaven molt en Joaquín, en Rudy, en Quevedo (cantant)... I, per sort, va aconseguir, a través d'una cadena de gent, que els arribàs el meu vídeo.

El teu pediatra, el Dr. Jorge Muñoz Rueda, t'ha ajudat molt en la recuperació. Què ha suposat per a tu?

Ha estat una figura principal. Després de mon pare, ma mare i la meva família, hi va ell. Ma mare li va enviar un missatge un 18 d'abril, quan em va pegar això, i, quan ho va saber, immediatament va anar a l'UCI. I des d'aquell dia ha vingut cada setmana i ha vist tot el procés. Està molt orgullós de mi i jo d'ell.

Ens ha dit, en Jorge, que tanques el gimnàs cada dia. Què és per a tu l'esport?, en què t'ha ajudat en la recuperació?

És el meu entreteniment. M'agrada molt, sobretot el bàsquet, però també el futbol. L'esport m'ha ajudat molt a tenir una mentalitat forta, a lluitar cada dia a l'estil Rafa Nadal. Sense això hauria estat més complicat.

¿Cuál fue tu experiencia jugando en Marratxí durante cuatro años?

Muy buena. Es donde empecé y aprendí a jugar, donde me enseñaron las normas. Luego fui un año al San José y ahora llevo seis años en La Salle. Yo venía del fútbol, tenía una canasta pequeña en mi casa y jugaba, y jugaba. Mi padre, que ha practicado ambos deportes me vio jugar al baloncesto y me dijo: "eres mejor jugando al baloncesto que al fútbol".

¿Cómo surgió tu pasión por el deporte?

Mi padre siempre me ponía los deportes en la tele cuando era niño. Yo le preguntaba, qué era eso. Empecé a jugar y hasta ahora.

Has recibido vídeos de apoyo de Pau Gasol, Fernando Romay, Rudy Fernández, Joaquín del Betis... ¿cómo te sentiste?

Estaba allí, en la UCI, prácticamente tetraplègic, y cuando me enviaban estos vídeos me motivaba mucho, me emocionaban y me daban ganas de seguir con la recuperación.

¿Cómo llegaron todos estos nombres tan importantes a conocerte?

Mi pediatra, que se llama Jorge, hizo un reel diciendo que me gustaba mucho Joaquín, Rudy, Quevedo (cantante)... Y, por suerte, logró, a través de una cadena de gente, hacerles llegar mi vídeo.

Tu pediatra, el dr. Jorge Muñoz Rueda, te ha ayudado mucho en la recuperación. ¿Qué ha supuesto para ti?

Fue una figura principal. Después de mi padre, mi madre y mi familia, va él. Mi madre le envió un mensaje un 18 de abril, que me pegó esto, y, cuando lo supo, de inmediato fue a la UCI. Desde ese día ha ido viniendo cada semana y ha visto todo el proceso. Está muy orgulloso de mi y yo de él.

Nos ha dicho Jorge que cierras el gimnasio todos los días. ¿Qué es para ti el deporte y en qué te ha ayudado en la recuperación?

Es mi entretenimiento. Me gusta mucho, sobre todo el baloncesto pero también el fútbol. El deporte me ha ayudado mucho a tener una mentalidad fuerte, a luchar todos los días, a lo Rafa Nadal. Sin esto habría sido más complicado.

L'esport ha agafat molta més importància en la teva recuperació.

He aplicat la mentalitat esportiva a la rehabilitació. Te'n don un exemple: en el bàsquet dius «tiraré mil tirs i en ficaré tants, i fins que no ho faci no me n'aniré». Ara a la rehabilitació dic «caminaré un poc i faré una mica de bici, i fins que no ho faci no me n'aniré». Abans, fer esprints era un entrenament i, ara, caminar un poquet també ho és. És aplicar la mateixa mentalitat i les mateixes ganes.

Hi ha estones de frustració i desànim. Com les afrontes?

No és fàcil, no tot és alegria. Hi ha dies que me'n vaig desanimat. La millor manera d'afrontar-ho és entretenir-me, no pensar en això, i que demà serà un altre dia i anirà millor. El temps (de recuperació) serà el mateix, però si el passes desanimat serà pitjor, així que és millor estar entretingut i passar-ho bé.

Com és el teu dia a dia?

M'aixec, berén, em vestesc i me'n vaig al gimnàs, a baix (de l'hospital). Normalment, als matins tenc teràpia ocupacional, que m'ajuda a treballar la motricitat fina de les mans i a adaptar-me a la vida normal una altra vegada, vestir-me, rentar-me les dents... Voluntàriament, faig bicicleta, peses... Faig el que puc. Hi estic de les deu a la una cada dia. Després a l'horabaixa toca el més dur, que és la fisioteràpia. Faig exercici fort de cames, em pos dret amb un arnès que em subjecta per si caic... Al principi estava molt penjat i ara ja vaig tot sol. A més, faig servir un exoesquelet, un robot que m'ajuda a caminar, i faig voltes pel jardí amb el fisioterapeuta. Tenc piscina un dia a la setmana i em va molt bé, perquè em lleva el pes del cos i m'ajuda a moure'm més.

Trobes moments en aquesta rutina en què puguis dir «aquest és el millor moment del dia»?

Uf!, a mi m'agrada el moment d'acabar la fisioteràpia, a les vuit. Després d'un dia dur, de fer feina, m'agrada pujar a l'habitació i sopar, estar amb la família, mon pare i ma mare, xerrar, dutxar-me, posar-me el pijama i jugar a jocs de taula o mirar coses a la *tablet*.

El deporte ha cobrado mucha más importancia en tu recuperación.

He aplicado la mentalidad deportiva a la rehabilitación. Te doy un ejemplo, en el baloncesto dices "tiraré mil tiros y meteré tantos, y hasta que no haga canasta, no me voy". Ahora, en la rehabilitación, digo "caminaré un poco y haré un poco de bici, y hasta que no lo haga no me voy". Antes hacer *sprints* era un entrenamiento y ahora andar un poquito también lo es. Es aplicar la misma mentalidad y ganas.

Hay momentos de frustración y desánimo. ¿Cómo los afrontas?

No es fácil, no todo es alegría. Hay días que me voy desanimado. La mejor forma de afrontarlo es entretenirme, no pensar en eso y que mañana será otro día e irá mejor. El tiempo (de recuperación) será el mismo, pero si lo pasas desanimado será peor, así que mejor estar entretenido y pasarlo bien.

¿Cómo es tu día a día?

Me levanto, desayuno, me visto y me voy al gimnasio, abajo (en el hospital). Normalmente, por las mañanas, tengo terapia ocupacional, que me ayuda a trabajar la motricidad fina de las manos y a adaptarme a la vida normal otra vez: vestirme, lavarme los dientes... Voluntariamente, hago bicicleta, pesas,... hago lo que puedo. Estoy de diez a una todos los días. Luego por la tarde toca lo más duro, que es la fisioterapia. Un día hago ejercicio fuerte de piernas, ponerme de pie,... Lo hago con un arnés que te sujeta por si caes. Al principio estaba muy colgado y ahora ya voy solo. Además, uso un exoesqueleto, un robot que te ayuda a andar, y doy vueltas por el jardín con el fisioterapeuta. Tengo piscina un día a la semana y me va muy bien, porque te quita el peso del cuerpo, y me ayuda a andar y moverme más.

¿Encuentras momentos en esta rutina que puedas decir "este es el mejor momento del día"?

Uff, a mi me gusta el momento de terminar la fisioterapia, a las ocho. Ha sido un día duro, de trabajar, y me gusta subir a la habitación y cenar, estar con mi familia, mi padre y mi madre, charlar, ducharme, ponerme el pijama, y jugar a juegos de mesa o mirar la *tablet*.

«Els temps (de recuperació) serà el mateix, però si ho passes desanimat serà pitjor»

“El tiempo (de recuperación) será el mismo, pero si lo pasas desanimado será peor”

La teva mentalitat positiva s'ha anat fent passa a passa, hi ha cap persona que hagi contribuït en això?

Ferran Torres, el jugador del Barça, té una mentalitat que m'agrada i m'ha ajudat molt personalment. Ara també s'ha posat molt de moda (a TikTok) en Lladós, el seu missatge de no aturar de fer feina i fer esport cada dia m'agrada molt.

Quines metes tens a curt i llarg termini?

A curt termini, sortir de l'hospital, encara que sigui caminant un poquet. Tornar a començar les classes i veure els meus amics. Tornar una mica a la vida d'abans. A llarg termini, tornar a jugar a bàsquet i anar a la universitat. M'interessa estudiar Dret o Polítiques.

Aquesta experiència que has hagut de passar ha canviat la teva mentalitat o sempre has estat així?

No, no sempre he estat així. Aquesta experiència ha fet canviar molt la meua mentalitat. Abans era molt més conformista, feia l'esport just i necessari. He madurat molts d'anys de cop i ara tenc una mentalitat més enfocada en el fet que he de fer això i allò.

Què et va dur a fer el TikTok amb el teu progrés?

Era un resum del meu any 2023, de quan estava bé, de quan em va pegar això, i la recuperació. Volia fer entendre què és la síndrome de Guillain-Barré, donar a conèixer la malaltia, i, per a la gent que la tenguí, que sàpiga que se'n pot sortir.

No m'esperava la resposta. No sabia que la gent s'hi involucrarà tant, i ho agraeixo molt, perquè és un vídeo que volia fer jo tot sol. En vaig aprendre mirant tutorials i ho vaig aconseguir. Tot és posar-s'hi. Em va fer il·lusió i vaig dir «costi el que costi». Em vaig sentir molt bé fent-lo perquè la gent es consciencià.

Hi ha res que vulguis dir després del que has viscut?

Hem de donar importància al que en realitat és important. No ens hem de queixar ni plorar per qualsevol cosa, com haver fet un mal partit. Per coses així (com la que he passat) sí que pots plorar i et pots desanimar un dia, però amb esforç i dedicació en pots sortir. També volia fer menció especial dels metges, infermers i fisioterapeutes, perquè fora ells no podria haver arribat tan lluny. El fisio de Marratxí m'ha ajudat des del juliol, en què vaig ser ingressat aquí; moltes gràcies, Toni

Tu mentalidad positiva se ha ido haciendo paso a paso, ¿hay alguna persona que haya contribuido a ello?

Ferrán Torres, el jugador del Barça, tiene una mentalidad que me gusta y me ha ayudado mucho personalmente. Ahora también se ha puesto muy de moda (en TikTok) Lladós, su mensaje de no parar de trabajar y hacer deporte cada día, me gusta mucho.

¿Qué metas tienes a corto y largo plazo?

A corto plazo, salir del hospital, aunque sea caminando un poquito. Volver a empezar las clases y ver a mis amigos. Volver un poco a la vida de antes. A largo plazo, volver a jugar a baloncesto e ir a la universidad. Me interesa estudiar Derecho o Políticas.

¿Esta experiencia que has tenido que pasar ha cambiado tu mentalidad o siempre has sido así?

No, no siempre he sido así. Esta experiencia me ha hecho cambiar mucho mi mentalidad, antes era mucho más conformista, hacía deporte lo justo y necesario. He madurado muchos años de repente y ahora tengo una mentalidad más enfocada en que tengo que hacer esto y aquello.

¿Qué te llevó a hacer un Tik Tok con tu progreso?

Era un resumen de mi año 2023, de cuando estaba bien, de cuando me pegó esto y la recuperación. Quería dar a entender lo que es Guillain-Barré, concienciar sobre la enfermedad, y, para la gente que lo tenga, que sepan que se puede salir.

No esperaba la respuesta. No sabía que la gente se involucraría tanto y lo agradezco mucho, porque es un vídeo que quería hacer yo solo. Aprendí mirando tutoriales y lo logré. Todo es ponerse, me hizo ilusión hacer el vídeo y dije "cueste lo que cueste" y me sentí muy bien haciendo este vídeo y que la gente se conciencie.

¿Hay algo que quieras decir después de lo que has vivido?

Debemos dar importancia a lo que en realidad es importante, no debemos quejarnos ni llorar por cualquier cosa, como haber hecho un mal partido. Por cosas así (como la que he pasado) sí se puede llorar y puedes desanimarte un día, pero con esfuerzo y dedicación se puede salir. También quería hacer menció especial a médicos, enfermeros y fisios, porque sin ellos no podría haber llegado tan lejos. El fisio de Marratxí, me ha ayudado desde julio que llevo ingresado aquí, muchas gracias Toni.

**A la izquierda:
Marc Estades con el
personal sanitario
A la derecha:
Su pediatra,
Jorge Muñoz**

**A l'esquerra:
Marc Estades amb
el personal sanitari
A la dreta:
El seu pediatra,
Jorge Muñoz**

JORGE MUÑOZ, PEDIATRA DE MARC ESTADES

Jorge Muñoz, pediatra de Marc Estades, li ha donat un suport incondicional. Ens conta el seu cas:

A en Marc li va pegar molt, molt fort. Va estar a l'UCI tres mesos. Al començament ni tan sols podia obrir les parpelles, una màquina respirava per ell, i a poc a poc va aprendre a empassar, a poc a poc va començar a parlar... És un gran lluitador i és ja un amic.

En aquest procés ell podia escoltar-ho tot perfectament, sentia la seva mare plorar i les meves paraules d'alè, com les de la seva família, el seu pare, el seu germà i la padrina. Se n'està sortint. Ho està fent molt bé i ens ha cridat molt l'atenció que sempre ho fa tot amb un somriure i sabent que ho aconseguirà, i això és molt important en qualsevol tipus de teràpia.

En el cas d'en Marc han passat dues coses poc freqüents: la velocitat a la qual l'ha afectat i la gravetat, que ha fet que la recuperació hagi estat molt lenta. Després d'haver passat una gastroenteritis, en menys de vint-i-quatre hores ja estava ingressat a l'UCI. Això no és comú en el cas d'un Guillain-Barré, no ataca tan sobtadament, sinó que a poc a poc va empitjorant el quadre.

Jorge Muñoz, pediatra de Marc Estades, le ha dado un apoyo incondicional, y nos cuenta su caso:

A Marc le pegó muy, muy fuerte. Estuvo en la UCI tres meses. Al principio ni siquiera podía abrir los párpados, una máquina respiraba por él, y poco a poco aprendió a tragar, empezó a hablar... Es un gran luchador y es ya un amigo.

En ese proceso, podía escucharlo todo perfectamente, oía a su madre llorar y mis palabras de aliento, como las de su familia, su padre, su hermano y la abuela. Está saliendo adelante, lo está haciendo muy bien y nos ha llamado mucho la atención que siempre lo hace todo con una sonrisa y sabiendo que lo va a conseguir, y eso es muy importante en cualquier tipo de terapia, saber que saldrás adelante.

Con el caso de Marc han pasado dos cosas poco frecuentes: la velocidad a la que le ha afectado y la gravedad, que ha hecho que la recuperación haya sido muy lenta. Tras pasar una gastroenteritis, en menos de veinticuatro horas ya estaba ingresado en una UCI. Esto no es común en un Guillain-Barré, no pega tan repentinamente, va poco a poco empeorando el cuadro.

Considerant que es tracta d'un cas de Guillain-Barré, l'evolució d'en Marc ha estat molt lenta. L'atac va ser molt fort i per això té tant de mèrit el que està aconseguint. Hi va haver moltes ocasions en què qualsevol hagués tirat la tovallola. Però és extraordinària la força que té, i també l'energia i l'optimisme amb què ha afrontat la lentitud de la malaltia. Si ha progressat així és degut, a més de l'equip de fisioterapeutes i metges, al seu esforç. Enguany crec que podrà deixar la cadira de rodes i tornar a caminar, però no li regalarà ningú. És emocionant veure el seu progrés i tots sabem que ho aconseguirà.

La síndrome de Guillain-Barré no es pot prevenir. Apareix després d'un quadre víric o una infecció com l'otitis. El percentatge de joves que la tenen és extremadament petit i es poden recuperar en un parell de dies. La malaltia va des de les extremitats inferiors cap a dalt, i la recuperació va a la inversa, des d'amunt cap a baix. Els símptomes són debilitat a les cames, formigueig i dificultat per caminar, i també afecta els pulmons. S'ha de treballar incansablement la fisioteràpia per millorar. En Marc és un gran esportista i tanca el gimnàs cada dia, i demostra que, faci el que faci en la vida, li anirà bé. És molt especial i està ensenyant constantment a les persones que l'envolten.

Para un Guillain-Barré, la evolución de Marc ha sido muy lenta, le pegó muy fuerte y por eso tiene tanto mérito lo que está consiguiendo. Hubo muchas ocasiones en las que cualquiera hubiera tirado la toalla, pero es extraordinaria su fuerza y su energía y optimismo con los que ha afrontado la lentitud de la enfermedad. Si ha progresado así se debe, además de al equipo de fisios y médicos, gracias a su esfuerzo. Este año creo que podrá dejar la silla de ruedas y volver a andar, pero nadie se lo regalará. Es emocionante ver su progreso y todos sabemos que lo va a conseguir.

El Síndrome de Guillain-Barré no se puede prevenir. Aparece después de un cuadro vírico o una infección como la otitis. El porcentaje de jóvenes que lo tienen es extremadamente pequeño y pueden recuperarse en un par de días. La enfermedad va desde las extremidades inferiores hacia arriba y la recuperación va a la inversa, desde arriba hacia abajo. Los síntomas son debilidad de las piernas, hormigueo y dificultad para andar, y también afecta a los pulmones. Se debe trabajar incansablemente la fisioterapia para mejorar. Marc es un gran deportista y cierra el gimnasio todos los días, y demuestra que haga lo que haga en la vida, le irá bien. Es muy especial y está enseñado constantemente a las personas que le rodean.

NADADA

Més de seixanta joves participen en les activitats que organitza l'Àrea de Joventut de l'Ajuntament de Marratxí, una àmplia programació que inclou tallers, excursions, lleure saludable, esports, música i creativitat

Más de sesenta jóvenes participan en las actividades que organiza el Área de Juventud del Ayuntamiento de Marratxí, una amplia programación que incluye talleres, excursiones, ocio saludable, deportes, música y creatividad

Quan arriba l'època més màgica de l'any, els joves comencen les vacances d'hivern. Cada mes, els Espais Joves preparen una programació molt variada d'activitats creatives i d'oci saludable; però quan arriba Nadal, a més de la programació mensual, ofereixen als adolescents una sèrie de plans especials.

Enguany, les activitats extraordinàries varen tenir lloc els dies 27, 28 i 29 de desembre. A cada una hi podien participar vint joves i totes tingueren èxit de participació.

Cuando llega la época más mágica del año, los jóvenes comienzan sus vacaciones de invierno. Cada mes, los Espais Joves preparan una programación muy variada de actividades creativas y de ocio saludable; pero cuando llega Navidad, además de la programación mensual, ofrecen a los adolescentes una serie de planes especiales.

Este año, las actividades extraordinarias tuvieron lugar los días 27, 28 y 29 de diciembre. En cada una podían participar veinte jóvenes y todas tuvieron éxito de participación.

JOVE

La primera activitat va ser una sortida al Palma Jump, un parc de trampolins on els joves varen haver de superar diverses proves en el circuit que hi ha establert i varen poder gaudir de dues hores plenes d'emoció.

La primera actividad fue una salida en el Palma Jump, un parque de trampolines donde los jóvenes tuvieron que superar varias pruebas en el circuito establecido y pudieron disfrutar de dos horas llenas de emoción.

A la segona sortida, els joves de Marratxí es varen desplaçar a Lloseta i varen disputar una gran batalla de pintura. Tots dos equips, el vermell i el blau, havien de mostrar la seva agilitat dins el terreny per proclamar-se'n vencedors.

En la segunda salida, los jóvenes de Marratxí se desplazaron a Lloseta y disputaron una gran batalla de pintura. Ambos equipos, el rojo y el azul, debían mostrar su agilidad en el terreno para proclamarse vencedores.

La tercera i darrera activitat va ser una diada al Jungle Park. Una jornada que va combinar aventures, natura i adrenalina. Els joves també havien d'anar superant proves d'entre un i set metres d'alçada amb ponts, xarxes, tirolines, un vaixell pirata i Bmx, entre d'altres.

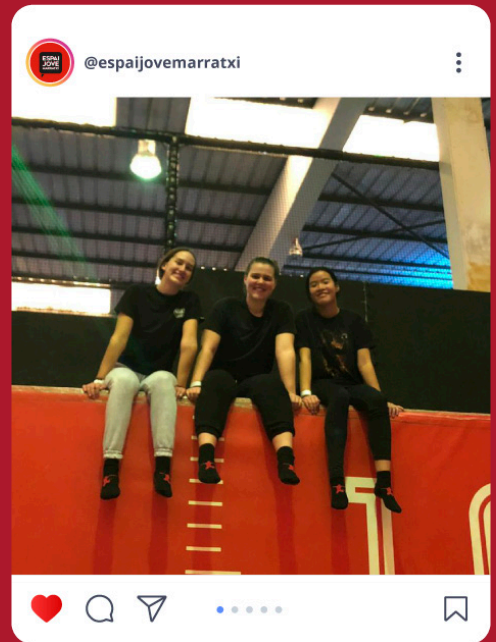
La tercera y última actividad fue un día en el Jungle Park. Una jornada que combinó aventuras, naturaleza y adrenalina. Los jóvenes también tenían que ir superando pruebas de entre uno y siete metros de altura con puentes, redes, tirolinas, un barco pirata y Bmx, entre otros.

Tres dies d'excursions en què els joves s'ho varen passar molt bé amb amics i dinamitzadors. També es feren moltes activitats dins el programa de Nadal. Tot perquè cap infant o adolescent s'avorrís durant les vacances d'hivern.

L'objectiu de tot aquest esforç de dissenyar aquest tipus de programació és que els joves participin en activitats enriquidores i desenvolupin habilitats per fer feina en equip. D'aquesta manera s'aconsegueix que surtin de ca seva i que desconnectin durant, almanco, dues hores dels aparells electrònics.

Tres días de excursiones en las que los jóvenes se lo pasaron muy bien con amigos y dinamizadores. También se realizaron muchas actividades dentro del programa de Navidad. Todo para que ningún niño o adolescente se aburriese durante las vacaciones de invierno.

El objetivo de todo este esfuerzo de diseñar este tipo de programación es que los jóvenes participen en actividades enriquecedoras y desarrollen habilidades para trabajar en equipo. De esta forma se consigue que salgan de su casa y que desconecten durante, al menos, dos horas de los aparatos electrónicos.

PAM A PAM: SA CABANETA

➤
Enquesta
anònima als
veïnats de Sa
Cabaneta
Encuesta
anónima a los
vecinos de Sa
Cabaneta

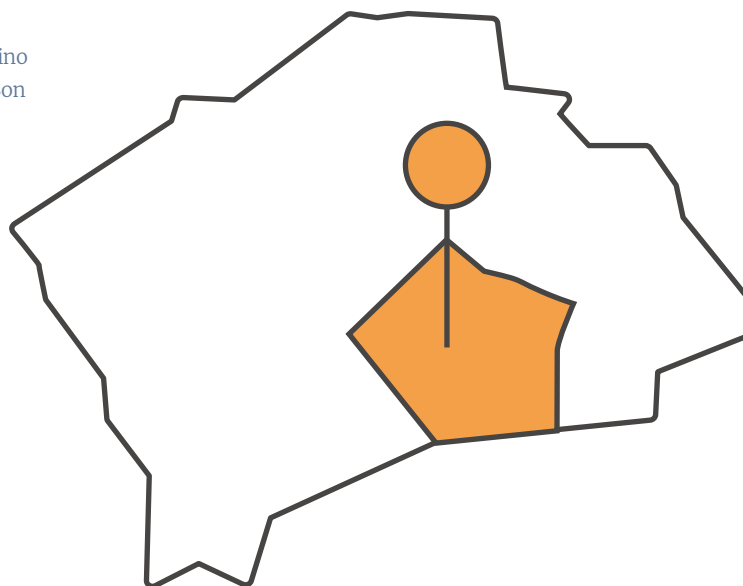
DESTACA

Al camí de n'Olesa hi trobarem diverses mostres d'arquitectura popular vilatana. Dins el terme hi ha les possessions de Son Caulelles, Son Cós i Son Verí i el seu entorn paisatgístic.

En el camino de Olesa encontraremos varias muestras de arquitectura popular aldeana. Dentro del término se encuentran las posesiones de Son Caulelles, Son Cós y Son Verí y su entorno paisajístico.

 9.533
HABITANTS

 1.818.585 M²

La seva història

Sa Cabaneta es forma com a nucli en el segle XVIII al voltant de l'església de Sant Marçal, per l'establiment de la garriga de Son Caulelles, l'any 1745. El poble estava integrat majoritàriament pels jornalers i pagesos que treballaven a la zona, sobretot a les grans possessions. A principi del segle XX s'hi instal·la una indústria sabatera. Quant a la prehistòria, hi ha documentada la cova pretalaiòtica de Son Caulelles.

Què hi trobareu?

A Sa Cabaneta hi ha l'Ajuntament i el Jutjat de Pau, a més de la seu de les *Mestresses de Casa* i el Centre Social i Lúdic Es Campet. També hi podeu trobar el Museu del Fang i les ollereries de Ca Madò Bet i de Can Bernadí Nou, famoses per l'elaboració artesanal de siurells. A més del petit comerç, hi ha activitats de restauració, construcció i serveis. Des de setembre de 2023, gràcies a la feina de la Fundació Centro Crea-t, disposa d'una escola infantil i primària i d'una biblioteca pública al carrer de Martí Rubí Secretari. Moltes de les antigues parcel·les agràries han estat ocupades per segones residències.

Entre el patrimoni arquitectònic d'interès hi trobarem, a més de les possessions esmentades, el pou d'en Batlet i el molí del Museu del Fang, que data del segle XIX i que fou la casa del pintor Pere Sureda durant 46 anys.

Su historia

Sa Cabaneta se forma como núcleo en el siglo XVIII alrededor de la iglesia de Sant Marçal, por el establecimiento de la garriga de Son Caulelles, en 1745. El pueblo estaba integrado mayoritariamente por los jornaleros y campesinos que trabajaban en la zona, sobre todo en las grandes posesiones. A principios del siglo XX se instala una industria zapatera. En cuanto a la prehistoria, está documentada la cueva pretalayótica de Son Caulelles.

¿Qué encontraréis?

En sa Cabaneta se encuentran el Ayuntamiento y el Juzgado de Paz, además de la sede de las *Mestresses de Casa* y el Centro Social y Lúdico Es Campet. También se puede encontrar el *Museu del Fang* y las *olleries* de Ca Madò Bet y de Can Bernadí Nou, famosas por la elaboración artesanal de siurells. Además del pequeño comercio, existen actividades de restauración, construcción y servicios. Desde septiembre de 2023, gracias al trabajo de la Fundació Centro Crea-t, dispone de una escuela infantil y primaria y de una biblioteca pública en la calle Martí Rubí Secretari. Muchas de las antiguas parcelas agrarias han estado ocupadas por segundas residencias.

Entre el patrimonio arquitectónico de interés encontraremos, además de las posesiones mencionadas, el pozo de Batlet y el molino del *Museu del Fang*, que data del siglo XIX y que fue la casa del pintor Pere Sureda durante 46 años.

ELS VEÏNATS OPINEN...

Què us agrada més de viure aquí?

- » La tranquil·litat és un punt a favor de viure aquí.
- » Està molt ben comunicat amb Palma, Inca i Santa Maria.
- » Els vincles entre veïnats, perquè tothom es coneix.
- » El fet que estigui envoltat de muntanyes

Què canviariu de Sa Cabaneta perquè fos millor?

- » Falta que el poble s'involucri en activitats per fer aquí mateix. Hi ha molts de nous i estaria bé poder tenir activitats per conèixer-nos.
- » Llevat d'Es Campet, no hi ha gaire activitat.
- » De vegades és massa tranquil
- » Manca una mica de participació, sobretot a les festes, qualcú que mogui el poble i revisqui l'activitat a través de l'associació de veïns.

LOS VECINOS OPINAN...

¿Qué es lo que más te gusta de vivir aquí?

- » La tranquilidad es un punto a favor de vivir aquí.
- » Está muy bien comunicado con Palma, Inca y Santa Maria.
- » Los vínculos entre vecinos, porque todo el mundo se conoce.
- » El hecho de que esté rodeado de montañas.

¿Qué cambiaría de sa Cabaneta para que fuera mejor?

- » Falta que el pueblo se involucre en actividades a realizar aquí mismo. Hay muchos recién llegados y estaría bien poder tener actividades para conocernos.
- » Salvo Es Campet, no hay mucha actividad.
- » A veces es demasiado tranquilo

MARRATXÍ 21

EMPRESA MUNICIPAL DE NETEJA I MANTENIMENT

Marratxí 21

Empresa municipal de limpieza y mantenimiento

Gestiona Sa Deixalleria, recull voluminosos, manté els parcs infantils, s'encarrega de la neteja viària, de les instal·lacions esportives i dels centres educatius; recull els residus urbans, i fa serveis de jardineria, entre d'altres

Gestiona Sa Deixalleria, recoge voluminosos, mantiene los parques infantiles, se encarga de la limpieza viaria, de las instalaciones deportivas y de los centros educativos; recoge los residuos urbanos, y realiza servicios de jardinería, entre otros

Marratxí 21 va ser constituïda com a societat anònima per l'Ajuntament de Marratxí el 3 d'octubre de 1997. L'empresa s'encarrega de múltiples serveis municipals, de forma directa o indirecta.

Gestiona Sa Deixalleria i ofereix els serveis de recollida de residus urbans, de manteniment dels parcs infantils, de jardineria i de neteja viària, però també du a terme les tasques següents:

Marratxí 21 fue constituída como sociedad anónima por el Ayuntamiento de Marratxí el 3 de octubre de 1997. La empresa se encarga de múltiples servicios municipales, de forma directa o indirecta.

Gestiona Sa Deixalleria y ofrece los servicios de recogida de residuos urbanos, de mantenimiento de los parques infantiles, de jardinería y de limpieza viaria, pero también lleva a cabo las siguientes tareas:

◀
**Els nous
vehicles de
Marratxí 21**

Los nuevos
vehículos de
Marratxí 21

- » Fa la recollida selectiva dels iglús de vidre i plàstics, i de paper i cartó.
  - » Gestiona el Punt Verd de Sa Deixalleria.
  - » Neteja les instal·lacions municipals: educatives, administratives i esportives.
  - » Gestiona i subministra els menús dels centres de dia de Ca ses Monges de Pòrtol i Brot de Gínjol.
- » Realiza la recogida selectiva de los iglúes de vidrio y plásticos, de papel y cartón.
  - » Gestiona el Punt Verd de Sa Deixalleria.
  - » Limpia las instalaciones municipales: educativas, administrativas y deportivas.
  - » Gestiona y suministra los menús de los centros de día de Ca ses Monges de Pòrtol y Brot de Gínjol.

L'empresa espera començar les gestions per adjudicar un nou contracte de recollida de residus urbans a final del mes de març, amb l'objectiu d'augmentar la taxa de reciclatge, que actualment està en un 8 %. A més, preveu que aquest percentatge pugui fins al 50% en 4 anys. La nova concessionària haurà d'adquirir, entre altres, un vehicle elèctric nou, caixes compactadores, furgonetes d'inspecció, recol·lectores i màquines per netejar els contenidors per dedins.

Més maquinària per millorar els serveis

L'empresa ha adquirit 14 vehicles nous: dos camions de caixa oberta amb plataforma elevadora i un camió amb ganxo, que s'utilitzaran principalment per recollir residus voluminosos, i un altre camió per al servei de recollida dels contenidors de residus sòlids urbans (RSU) i per ajudar a retirar residus voluminosos i restes de poda que hi pugui haver a les vies públiques.

A més, s'han adquirit quatre agradores exclusivament per al servei de neteja viària, i una altra sobre camió amb més capacitat i més abast per als carrers més amples. A això, s'hi afegeix un vehicle de neteja per vapor a alta pressió per a l'aigualeig de carrers, la neteja de grafits i xiclets, etc., i dos vehicles elèctrics per traslladar els operaris que fan les tasques relacionades especialment amb la neteja viària i el buidatge de papereres.

La empresa espera empenzar las gestiones para adjudicar un nuevo contrato de recogida de residuos urbanos a finales de marzo, con el objetivo de aumentar la tasa de reciclaje, que actualmente está en un 8 %. Además, prevé que ese porcentaje suba hasta el 50 % en 4 años. La nueva concesionaria tendrá que adquirir, entre otros, un vehículo eléctrico nuevo, cajas compactadoras, furgonetas de inspección, cosechadoras y máquinas para limpiar los contenedores por dentro.

Más maquinaria para mejorar los servicios

La empresa ha adquirido 14 vehículos nuevos: dos camiones de caja abierta con plataforma elevadora y un camión con gancho, que se utilizarán principalmente para recoger residuos voluminosos, y otro camión para el servicio de recogida de los contenedores de residuos sólidos urbanos (RSU) y para ayudar a retirar residuos voluminosos y restos de poda que puedan existir en las vías públicas.

Además, se han adquirido cuatro barredoras exclusivamente para el servicio de limpieza viaria, y otra sobre camión con mayor capacidad y mayor alcance para las calles más anchas. A ello, se añade un vehículo de limpieza por vapor a alta presión para el agua de calles, la limpieza de grafitos y chicles, etc., y dos vehículos eléctricos para trasladar a los operarios que realizan las tareas relacionadas especialmente con la limpieza viaria y el vaciado de papereras.

ELVIRA GARCÍA

Regidora de Serveis Socials, Igualtat i Salut i Consum

Quins serveis aglutina l'Àrea de Serveis Socials?

Serveis per a la gent gran, infància i família, teleassistència, ajuda a domicili, menjar a domicili i atenció a la població amb pocs recursos en general. Disposam de dos centres de dia, un a Pòrtol i un altre a Ses Cases Noves. També tenim el servei *Marratxí en Xarxa*, un servei d'ajuda a domicili per a persones totes soles. I també hi ha un servei d'atenció psicològica a infància i famílies en situació de risc.

Marratxí, és un municipi que prioritza la salut mental?

Dins les competències que tenim, treballam per prevenir i millorar la salut mental amb tallers i altres activitats que tenen com a objectiu fomentar la salut mental. Però som conscients que es podria fer més en general, i treballarem per aconseguir-ho.

Pel que fa a igualtat, quines són les fites marcades per a la legislatura.

Continuar implantant el Pla d'Igualtat, crear un servei específic d'atenció a les víctimes i fomentar la taula de prevenció de violència de gènere.

Digau un personatge que admireu amb el qual aniríeu a dinar o sopar i quin plat triaríeu.

Com a personatge, me'n vaig al món musical, com, per exemple, Sergio Dalma, que amb la seva llarga trajectòria musical continua sorprenent-me gratament. Com a menjar, la veritat que demanaria un bon pa amb oli, que segur que li agradaria (riu).

On us poden trobar si us perdeu.

Segurament em podrien trobar al cim d'alguna de les nostres muntanyes gaudint de les seves meravelloses vistes.

Digau una afició que us defineixi.

M'agrada moltíssim el ball. He anat a classes de sevillanes, salsa, bachata i també hip hop, d'aquest darrer vaig anar a campionats a la Península. Després del ball, també m'encanta fer senderisme.

¿Qué servicios aglutina el Àrea de Servicios Sociales?

Servicios para la gent gran, infancia y familia, teleasistencia, ayuda a domicilio, comida a domicilio, Atención a la población con pocos recursos en general. Contamos con dos centros de día, uno en Pòrtol y otro en Ses Cases Noves. También contamos con el servicio de *Marratxí en xarxa*, un servicio de ayuda a domicilio para personas solas. Y también contamos con un servicio de atención psicológica a infancia o familias en situación de riesgo.

¿Marratxí es un municipio que prioriza la salud mental?

Dentro de las competencias que tenemos, trabajamos para prevenir y mejorar la salud mental en talleres y otras actividades cuyo objetivo es fomentar la salud mental. Pero somos conscientes que se podría hacer más en general, y trabajaremos para conseguirlo.

Por lo que respecta a Igualdad, ¿cuáles son los hitos marcados para la legislatura?

Seguir implementando el plan de igualdad y crear un servicio de atención a las víctimas específico, fomentando la mesa de prevención de violencia de género.

Diga un personaje (al cual admira) con el que se iría a comer y qué plato escogería.

Como personaje me voy al mundo musical como por ejemplo Sergio Dalma, que con su larga trayectoria musical sigue sorprendiéndome gratamente. Como comida la verdad que pediría un buen pa amb oli que seguro que le gustaría (ríe).

¿Dónde la podemos encontrar si se pierde?

Seguramente se me podría encontrar en la cima de alguna de nuestras montañas disfrutando de sus maravillosas vistas.

Diga una afición que la defina

Principalmente me gusta muchísimo el baile, he dado clases de sevillanas, salsa, bachata y también hip hop con el cual hice campeonatos por la península. Después del baile, también me encanta hacer senderismo.

Marratxí és un municipi que recicla?

Segons diferents estadístiques, estam a la coa del reciclatge a la nostra illa. Però això es deu majoritàriament al fet que no està implantada la recollida de residus domiciliària, anomenada popularment porta a porta, com en altres municipis.

La neteja dels torrents és una de les tasques prioritàries. Com beneficia els habitants?

Principalment, minimitza el risc d'inundacions. Però, per tenir més efectivitat, la neteja ha d'anar acompanyada de reparacions de murs, d'erosions a les parets de la llera i fins i tot de rectificacions dels cursos fluvials, si és necessari.

Marratxí és un municipi amb moltes piscines i jardins particulars. Creis que els ciutadans fan un ús racional de l'aigua?

Si tornam a recórrer a l'estadística, el nostre municipi es troba en una zona mitjana-baixa en pèrdua d'aigua per diferents circumstàncies. Per tant, hem de millorar bastant en aquest sentit.

Digau un personatge que admireu amb el qual aniríeu a dinar o sopar i quin plat triaríeu.

No tenc un personatge especial que admiru, més aviat en tenc molts i en diferents etapes de la meua vida. Però, si n'he de triar un, em qued amb el cantant David Coverdale, del grup Whitesnake. Encara que, evidentment, no aniríem a menjar a un restaurant, aniríem a beure un bon bourbon a una sala de concerts mentre ens escanyam cantant Still of the Night, una de les seves mítiques cançons.

On us podem trobar si us perdeu.

A la meua habitació dels somnis. Em serveix per treballar, per topar de cara amb la trista realitat política i social per la qual passa el nostre país, o per evadir-me de tot i viatjar a aquells llocs recòndits a on arribi la meua imaginació, preferentment amb el malenconiós mar com a teló de fons.

Digau una afició que us defineixi

La música sense cap dubte m'ha acompanyat sempre al llarg de la meua vida i he tingut la felicitat de pujar a molts escenaris per interpretar les meves pròpies cançons i versions d'altres músics.

¿Marratxí es un municipio que recicla?

Según diferentes estadísticas estamos en los puestos de cola del reciclaje en nuestra isla. No obstante, esto se debe en mayor parte a que no está implantado la recogida de residuos domiciliaria, llamada popularmente "puerta a puerta" como en otros municipios.

La limpieza de los torrents es una de las labores prioritarias, ¿cómo beneficia a los habitantes?

Principalmente minimiza el riesgo de inundaciones, pero para tener una mayor efectividad la limpieza debe ir acompañada de reparaciones de muros, de erosiones en las paredes del cauce e incluso de rectificaciones de los cursos fluviales si procede.

Marratxí es un municipio con muchas piscinas y jardines particulares, ¿cree que los ciudadanos hacen un uso racional del agua?

Si volvemos a echar mano de la estadística nuestro municipio se encuentra en una zona media baja en pérdida de agua por diferentes circunstancias, por tanto, debemos mejorar bastante en ese sentido.

Diga un personaje (al cual admira) con el cual se iría a comer y qué plato escogería.

No tengo un personaje especial que admire, más bien tengo muchos y en diferentes etapas de mi vida, pero si he de elegir a uno me quedo con el cantante David Coverdale del grupo Whitesnake, aunque por supuesto no iría a comer a un restaurante, más bien a beber un buen bourbon a una sala de conciertos mientras nos desgañitamos cantando Still of the night, una de sus míticas canciones.

Dónde le podemos encontrar si se pierde.

En mi habitación de los sueños. Me sirve tanto para trabajar, para chocar de bruce con la triste realidad política y social por la que pasa nuestro país o para evadirme de todo y viajar a aquellos recónditos lugares dónde mi imaginación alcance, preferentemente con el melancólico mar como telón de fondo.

Diga una afición que le defina

La música sin lugar a dudas, me ha acompañado siempre a lo largo de mi vida y he tenido la dicha de subirme a muchos escenarios para interpretar mis propias canciones y versiones de otros músicos.

MANUEL V. MARTÍNEZ

Regidor de Medi Ambient i Agricultura

SARRUA

Marratxí

20 24

Sara Aceitón Martínez | CEIP Nova Cabana - Son Macià

3 DE FEBRER
marratxi.es

Ajuntament
de Marratxí